

АНОТАЦІЯ

В аграрній галузі України зернові культури займають найбільші посівні площі, що свідчить про їх важливе продовольче, кормове і сировинне значення в народному господарстві. Віруси суттєво впливають на кількісні та якісні показники пшениці, що означає безпосередні зміни на біохімічному рівні рослини.

Метою роботи було ідентифікувати вірус смугастої мозаїки пшениці у зразках пшениці відібраних у 2017-2020 роках в різних областях України використовуючи різні методи досліджень; визначити вплив вірусу смугастої мозаїки пшениці на біохімічні показники рослин при ураженні пшениці в різні фази розвитку та дослідити молекулярні властивості даного вірусу.

Для виконання роботи були використані такі методи як візуальна діагностика, імуноферментний аналіз, електронна мікроскопія, ЗТ-ПЛР, філогенетичний аналіз та визначення фізіологічних показників рослин уражених ВСМП.

Встановлено, що ВСМП чинить значний інгібуючий вплив на фізіологічні та біохімічні показники рослин на всіх стадіях інфікування пшениці до цвітіння. Найбільш шкодочинний вплив вірусу спостерігається при інокуляції рослин на початку фази виходу в трубку та у фазі колосіння. Аналіз біологічних властивостей та географічного поширення вірусу смугастої мозаїки пшениці у 2017-2020 рр. свідчить про високий епідемічний потенціал даного патогену в умовах України. Отримано кДНК розміром 750 п.н. для ділянки гену капсидного білка та 720 п.н. для ділянку гену РІРО українського ізоляту.

Кваліфікаційна робота викладена на 58 сторінках, проілюстрована 19 рисунками та двома таблицями. Список використаних джерел включає 57 робіт.

Ключові слова: вірус смугастої мозаїки пшениці, фітовіруси, ІФА, ЗТ-ПЛР, філогенетичний аналіз.